

Strategie Meerlanden

Zo krijg je er een beeld bij

Samen
Sneller
Circulair

Strategie Meerlanden

Zo krijg je er een beeld bij

Meerlanden in beeld

Onze strategie 2020-2024

Een duurzame en mooie leefwereld. Dat willen we allemaal. De Rijksoverheid stuurt hier ook op met het doel dat Nederland in 2050 volledig circulair is. Meerlanden neemt in de regio daarin actief het voortouw. We zijn een maatschappelijke en innovatieve onderneming die op inclusieve en vooruitstrevende wijze producten, afval- en grondstoffen inzamelt, verwerkt, hergebruikt en recyclet (Re-use, Re-pair, Re-cycle). Daarnaast leveren we energie en warmte, en zetten we ons continu in voor een schone, hele en veilige openbare ruimte. Op deze manier levert Meerlanden in deze regio, een bijdrage aan een mooie en circulaire leefomgeving, vandaag en morgen. *Think global, act local.*

Onderweg naar 2050 is het klimaat aan het veranderen. Dat beïnvloedt de activiteiten in de openbare ruimten. In vergelijking met enkele decennia geleden is er meer wateroverlast, meer droogte en meer stormschade, om maar een paar voorbeelden te noemen. Als organisatie laten we een groot aanpassingsvermogen zien, we anticiperen flexibel en creatief op deze veranderende omstandigheden. We maken gebruik van nieuwe technieken en processen die we in samenwerking met onze partners ontwikkelen. We nemen het initiatief, geven daarbij zelf het juiste voorbeeld en zijn op die manier een voortrekker in het traject naar een circulaire leefomgeving.

Om de komende jaren in te spelen op de maatschappelijke uitdagingen, versterken we ons fundament van excellente bedrijfsvoering en brengen we focus aan door ons te richten

op twee externe rollen: excellente dienstverlener en duurzame grondstoffenregisseur. We beseffen ons dat wij het ambitieuze doel van de circulaire leefomgeving alleen dichterbij brengen door samenwerking, door onze dienstverlening te verbeteren van goed naar excellent en onze regierol op grondstoffen in de regio verder uit te bouwen.

Meerlanden heeft een duurzaam DNA: *'We practice what we preach'*. In dit Beeldboek late'n middels mini-story's zien hoe we de rollen van excellente dienstverlener, duurzame grondstoffenregisseur en excellente bedrijfsvoering invullen. We laten zien wat we doen en schetsen wat wij de komende jaren van plan zijn. Dit alles kunnen we niet zonder onze medewerkers. Zij zijn degenen die het verschil maken in het bereiken van onze doelen.

"Samenwerking is voor Meerlanden heel belangrijk. Transities doorvoeren doe je niet alleen. Alleen samen met partners kunnen we het duurzame verschil maken. Samen sneller circulair."

Angeline Kierkels, Algemeen Directeur Meerlanden.

Met dit symbool benadrukken wij (nieuwe) dienstverlening en initiatieven waar wij innovatie en ontwikkelingen zien, waarmee we de beweging vooruit creëren in de voor Meerlanden relevante transities.

Excellente Dienstverlener

Recycle- & educatieprogramma
Jong geleerd...
p8

VANG
Van 180 naar 30
p10

Meldingen
'Ik heb een klacht'
p12

Dat is duidelijk
Heldere
communicatie
p14

Beheer openbare ruimte
Het gif eruit
p16

Duurzame stadslogistiek
Geen vaststaand
gegeven
p18

Egalisatiefonds
Risico's spreiden
p20

Digitalisering
Meer vrijheid voor
gemeenten
p9

Zwerfafval
Plannen maken
p11

Meerlandenfonds
We doen het samen
p13

Digitalisering
Beter inzicht
p15

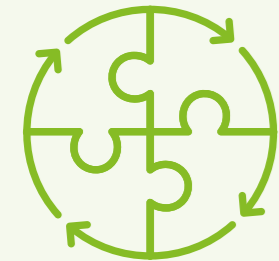
Van A tot Zero
Samen met
bedrijven
p17

Uniformering tarieven
Maatwerk
p19

Anders inzamelen
Verschillende
tarieven
p21

Duurzame Grondstoffenregisseur

Grondstoffen-rapportage
Het verhaal achter
de cijfers
p26

Innovatie
Nieuw! Nieuw!
Nieuw!
p28

Biograndstoffen
Duurzamere energie
p30

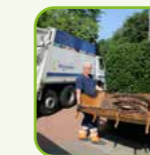
E-waste
Wasmachine >
beton + glas + ijzer
p32

Textiel
Droog en schoon
p34

Beleidswijziging
Advies op maat
p36

Grofvuil
Opgeruimd
staat netjes
p38

Citrusbrandstof
Sinaasappelschillen
strijden tegen
onkruid
p40

Drogerij
Slim gebruik van
groene restwarmte
p42

**Groene
Energiefabriek**
6 x Groenfabriek
p27

**Re-use, Re-pair,
Re-cycle**
De letter 'R'
p29

Biograndstoffen
De boom die
levens redt
p31

Kunststof
Het komkommer-
dilemma
p33

**Incontinentie-
materiaal & luiers**
Nieuwe route,
nieuwe luiers
p35

Schaalgrootte
Ja/nee
p37

Voedselverspilling
Samen minder
weggooien
p39

Milieustraat 3.0
Een kijkje in
de toekomst
p41

Circulair West
: = x
p43

Excellente Bedrijfsvoering

**Circulair
bedrijfsterrein**
Op naar de toekomst
p48

Toolbox
'Mag ik u
wat vragen?'
p50

**Slimme
leefomgeving**
Gevoelige informatie
p52

Big data
Niets gezocht,
toch gevonden
p54

Circulair inkopen
Grijs is soms
heel groen
p56

**Meerlanden
Masterclass**
Het informele circuit
p58

Circulair inkopen
De meerdere levens
van een werkbroek
p49

**Klaar voor de
toekomst**
Goedgekeurd!
p51

**Duurzame
en efficiënte
operatie (MOM)**
'Keer om'
p53

**Samen komen
weverder**
De waarden van
Meerlanden
p55

Studenten
Zo leren zij en zo
leren wij!
p57

Onze medewerkers
Met plezier blijven
werken
p59

“Excellente dienstverlening is de basis om het ambitieuze doel van een circulaire regio ook werkelijk te halen”

Excellente Dienstverlener

Meerlanden als Excellente Dienstverlener

Voor onze klanten, voor onze regio

Meerlanden is een dienstverlenende organisatie. Alle medewerkers zetten zich dagelijks in voor onze klantgroepen: bewoners, gemeenten, maatschappelijke instellingen en bedrijven. Door goed te luisteren naar onze klanten en het zijn van kennispartner, zetten we de volgende stap in een soepele, transparante en betrouwbare dienstverlening. Van goed naar excellent.

De openbare ruimte hebben we met elkaar in bruikleen. Meerlanden zet zich daarom dagelijks in om deze in goede staat te kunnen doorgeven aan toekomstige generaties. We kiezen daarbij voor integraal beheer: bewoners en gebruikers zijn hierbij steeds het vertrekpunt. Ons doel bij het beheer van openbare ruimte is het ontwikkelen van maatschappelijke relevantie en dat doen we vanuit een kringloopgedachte: de circulaire economie.

Grondstofkringlopen kunnen slimmer gesloten worden en de kwaliteit van de reststromen kan omhoog. Wij geloven dat bewustwording leidt tot juist handelen. Daarom zetten we in op informeren van onze klanten dat afval grondstof is en wat wij er van kunnen maken. Ons uitgangspunt daarbij is dat wij regionaal inzamelen en verwerken waar dat kan en landelijk verwerken waar dat moet. Hierbij trekken we samen op met onze gemeenten, (maatschappelijke) instellingen en bedrijven en proberen we grondstoffen weer terug te brengen in de regio.

Meerlanden is een kennispartner en adviseert gemeenten ook graag op maat. We hebben uitgebreide kennis over afval, grondstoffen en openbare ruimte in huis en kennen de kansen en risico's van die beleidsterreinen. Data die Meerlanden en gemeenten verzamelen, zijn daarbij een nuttig hulpmiddel. Ze geven inzicht en dienen als basis voor beleid en optimaliseren van de dienstverlening. Digitalisering geeft meer mogelijkheden tot transparantie en cijfers zijn op elk gewenst moment opvraagbaar.

Wil een gemeente extra toelichting, verdieping of achtergrondinformatie, dan kan zij altijd bij ons terecht. En wil een bedrijf zo min mogelijk reststromen uit het productieproces, dan regelen wij dat 'Van A tot Zero'. We zijn geworteld in de regio en investeren in een sterke relatie met onze klanten. In alles wat we doen, maken we duidelijke afspraken, afgestemd op hun wensen. Met een representatieve en open houding helpen wij hen. We zijn betrouwbaar door afspraken na te komen en oog te hebben voor

zaken die het verschil maken. Elk jaar toetsen we of bewoners en aandeelhoudende gemeenten ook vinden dat we goed werk leveren. Daarnaast beoordeelt een onafhankelijk onderzoeksbureau onze prestaties ook jaarlijks. De resultaten van dat onderzoek zijn te lezen in het jaarverslag. Op deze manier brengen wij onze dienstverlening van goed naar excellent en komen wij tot een duurzame en mooie leefomgeving.

“Door samen te werken met en goed te luisteren naar onze klanten en het zijn van kennispartner, zetten we de volgende stap in een soepele, transparante en betrouwbare dienstverlening. Van goed naar excellent.”

Recycle- & educatie-programma Jong geleerd...

Kinderen die via school geleerd en gezien hebben dat afval een grondstof is, zullen dat niet meer vergeten. Het motiveert ze om afval te blijven scheiden en als het kan ook te verminderen (Re-use, Re-pair en Re-cycle, zie pag. 29). Zoals jongeren het afval nu thuis scheiden, zo kunnen ze dat ook op school en op hun sportclub. Dankzij het manifest van april 2020, heeft afval scheiden op (sport)clubs en scholen nu ook een wettelijke grondslag. Meerlanden werkt graag mee aan educatie middels spreekbeurtpakketten, het bieden van maatschappelijke stageplekken en excursies. Zo leren jongeren de (on)mogelijkheden van alle afvalstromen kennen.

...is oud gedaan

Digitalisering Meer vrijheid voor gemeenten

Nu
Meerlanden rapporteert periodiek, een keer per kwartaal, voornamelijk kwantitatieve informatie. Heeft een ambtenaar of een andere klant een vraag, dan kan hij ook bellen of mailen.

Nu volop in ontwikkeling
Van het zenden van informatie naar het zelf kunnen ontsluiten van info.

En dan
Gemeenten kunnen informatie dan zelf ophalen door in te loggen en te bepalen welke info er nodig is. Ook kunnen zij zelf een overzicht maken met kwalitatieve info, op elk gewenst moment. Meldingen in kaart brengen, bijvoorbeeld. Ook is het met kwalitatieve informatie een stuk makkelijker om trends te signaleren en voorspellingen te doen. Wat weer onmisbaar is om goed beleid te maken. Uiteraard kunnen ambtenaren nog steeds mailen, bellen en inhoudelijk sparren over de gegevens. We hebben altijd de verhalen achter de cijfers en die delen we graag.

Mijn Meerlanden domein

VANG

Van 180 naar 30

Wat is VANG?

Van Afval Naar Grondstoffen. Het doel van dit programma is om in 2025:

- A. Het restafval flink in volume te laten afnemen, naar 30 kilo restafval per inwoner, per jaar. Nu is dat $\pm$ 180 kilo. Dat kan een heel stuk minder, omdat een groot deel van het restafval weer bruikbaar is als het niet als restafval wordt weggegooid.
- B. Van het afval moet 90% in 2025 weer herbruikbaar zijn. In onze regio is dat momenteel 35% - 85%, dat scheidingspercentage verschilt per gemeente.

Van wie komt VANG?

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Alle gemeenten in de regio van Meerlanden hebben de VANG-doelstelling opgenomen in hun collegeprogramma. Of op z'n minst aangegeven dat ze de doelstellingen een goed streven vinden.

Hoe komen we tot VANG?

Door afval nog beter te scheiden. Daar zorgen we samen voor: Meerlanden, gemeenten en bewoners. Door van afval een grondstof te maken, werken we met elkaar aan een circulaire samenleving: wat we weggoien, gebruiken we opnieuw. Wij werken met bronscheiding en nascheiding. Bij bronscheiding scheiden bewoners en bedrijven hun afval zelf. Bij nascheiding biedt Meerlanden, via partners, de scheidingstechniek. We hebben kennis over de scheidingstechnieken in huis, net als alle kennis over de regio. Samen met de gemeenten kunnen we kiezen voor de best passende vorm van afvalscheiding.

Zwerfafval Plannen maken

Opgeruimd staat netjes, zwerfafval niet. En dan heb je het nog niet eens over de schade die zwerfafval voor de leefomgeving veroorzaakt. Zwerfafval trekt ongedierte aan, het kan de grond vervuilen en dieren kunnen eraan sterven doordat ze ervan eten.

Gemeenten kunnen elk jaar een plan indienen om in aanmerking te komen voor zwerfafvalvergoeding. Deze vergoeding komt uit het bedrijfsleven, is opgelegd door de overheid en wordt bijvoorbeeld ingezet om extra afvalbakken te plaatsen langs zogenaamde 'snoeproutes' (tussen scholen en supermarkt), om bewustwordingscampagnes te voeren of om nieuwe preventiemethoden uit te proberen. Meerlanden kan helpen met het ontwerpen, beschrijven, indienen en/of verantwoorden van zo'n plan voor zwerfafvalvergoeding.

Opgeruimd staat netjes

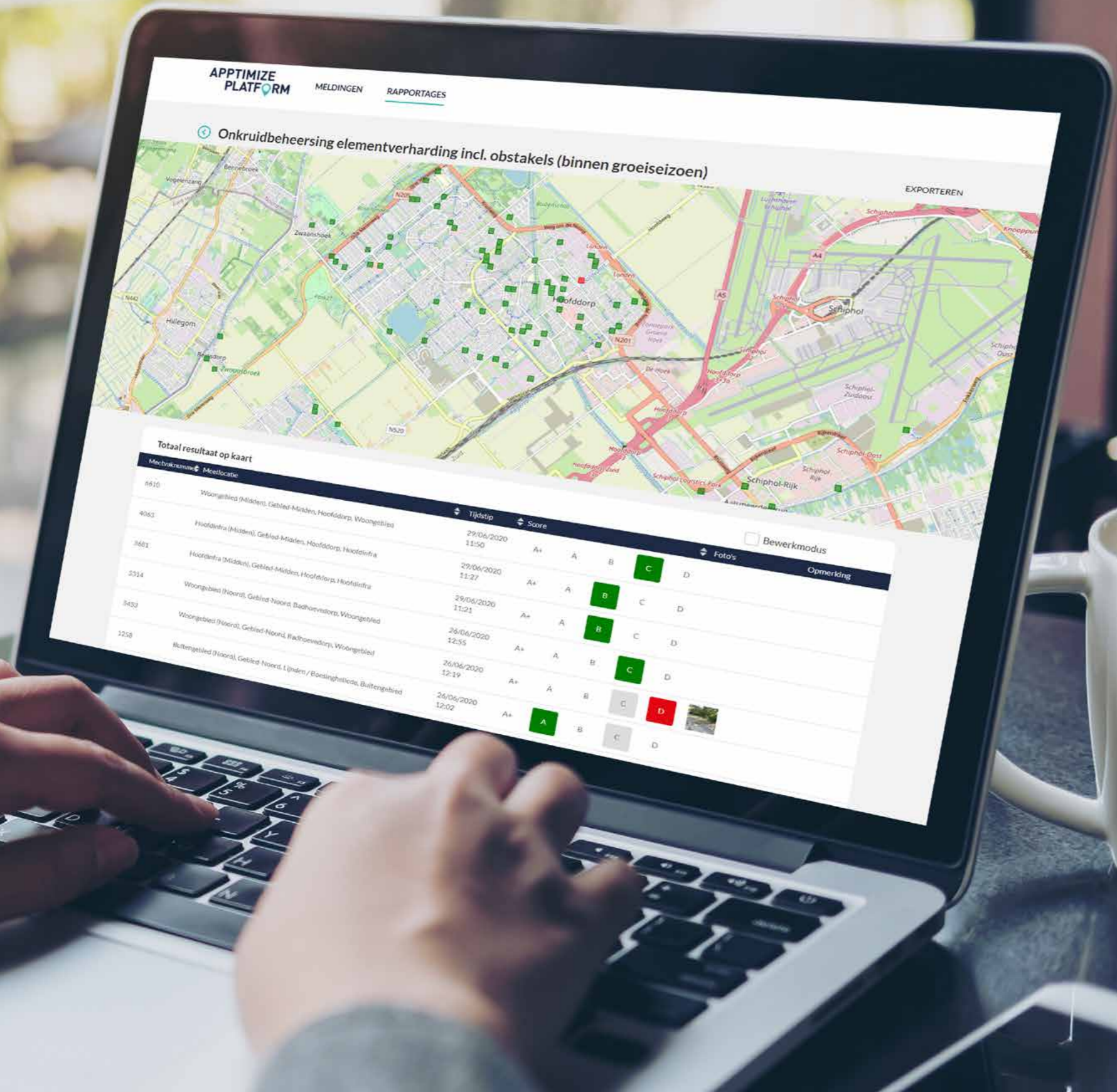

Meldingen 'Ik heb een klacht'

Voor de duidelijkheid hier eerst een woordverklaring. Wat handig is om te weten, is dat 'meldingen' bij Meerlanden gaan over dienstverlening en 'klachten' over medewerkers.

Meerlanden streeft ernaar om zó'n excellente dienstverlener te zijn, dat er geen klachten binnenkomen. De realiteit is dat ze er soms toch zijn.

Komen er meldingen of klachten binnen, dan nemen we die serieus. Altijd. Er wordt direct gewerkt aan een oplossing. Tegelijkertijd kijken we hoe we ervan kunnen leren, zodat de dienstverlening goed blijft en nog beter wordt.

Meerlandenfonds We doen het samen

Organisaties, goede doelen, verenigingen en particulieren met een goed plan, vinden een luisterend oor bij Meerlanden. Als je als bedrijf de strategie hebt om een betere en duurzame leefomgeving te realiseren, dan is het logisch om goede doelen te steunen die zich ook inzetten voor een betere buurt en het welzijn van mensen. We kiezen jaarlijks een aantal plannen uit en sponsoren die voor circa € 50.000. Een deel van de opbrengst van onze kringloopwinkel, de Meerwinkel, wordt ook aan goede doelen geschonken.

Naast geldbedragen, steunt Meerlanden de samenleving in de regio met diensten in natura. Denk hierbij aan het kosteloos plaatsen en legen van afvalcontainers bij evenementen en/of de inzet van wagens in buurten en wijken om maatschappelijke initiatieven en organisaties te faciliteren.

"Onze waardering voor hen, die zich inzetten voor een mooie en duurzame leefomgeving, vandaag en morgen"

Dat is duidelijk

Heldere communicatie

Klanten zijn gebaat bij voorspelbare dienstverlening en heldere communicatie als daarvan wordt afgeweken. Meerlanden informeert bewoners via een afvalkalender, een app en de website. Daar vinden bewoners ook andere relevante info over huishoudelijk afval.

Bewoners die vragen hebben en medewerkers daarover aanspreken op straat, krijgen uiteraard ook antwoord. Als excellente dienstverlener hoort het erbij dat je medewerkers specialist zijn op hun vakgebied en adequaat reageren op vragen. Meerlanden traint haar werknemers daarom niet alleen op inhoud, maar ook op communicatie. Hoe reageer je bijvoorbeeld als medewerker op een goede manier wanneer een inwoner laat merken dat hij geïrriteerd is, omdat je de ene kant van het pad wel gesnoeid hebt en de andere kant niet?

Door goed te luisteren en in dit geval door kennis te delen. Die struiken aan de ene kant moeten voor de bloei gesnoeid worden en die struiken aan de andere kant na de bloei.

Digitalisering

Beter inzicht

Zoals een mes aan twee kanten snijdt, zo hebben Meerlanden als ook bedrijven voordeel van de digitalisering. Het is een belangrijk instrument om onze dienstverlening op hoog niveau te houden. Het geeft inzicht in de verschillende afvalstromen, bijvoorbeeld. Handig voor Meerlanden en handig voor het bedrijf in kwestie. Ook kosten en contractafspraken zijn snel en altijd inzichtelijk en toegankelijk.

Op basis van vraag en aanbod in het verleden, is door digitalisatie beter te voorspellen waar behoefte aan is. We doen dat door gegevens van eerdere periodes met elkaar te vergelijken en aan de hand daarvan onze dienstverlening te sturen. Wat vaker ophalen? Of juist wat minder? Maatwerk is altijd mogelijk en met de groeiende digitale mogelijkheden is de verwachting dat dit binnen een jaar of twee op elk moment kan worden geregeld.

Beheer openbare ruimte

Het gif eruit

Onkruid bestrijden met gif, dat gebeurt niet meer in openbare ruimtes. Het mooist is onkruid als je het niet weg hoeft te halen, omdat het er niet is. Onkruidbestrijding begint met preventie, door te voorkomen dat zaden kunnen kiemen, bijvoorbeeld.

Heeft onkruid zich toch genesteld, dan bestrijden we het in openbare ruimten zo duurzaam mogelijk. Een heetwatermachine is een duurzame innovatie, die laten we draaien op citrusbrandstof (zie pag. 40). Soms zijn er plekjes waar heetwater-, borstel- of veegmachines niet bij kunnen. Daar verwijderen medewerkers van Meerlanden het onkruid met de hand. Vaak zijn dat medewerkers in het kader van sociale arbeidsparticipatie, mensen die moeilijk aan een reguliere baan komen.

Van A tot Zero

Samen met bedrijven

Van de bakker op de hoek tot en met de catering van KLM. Zo'n 4000 bedrijven, klein en groot zijn ook klant bij Meerlanden en kunnen rekenen op onze dienstverlening en expertise.

We hebben alle kennis van de verwerkingsketen én van de regio. Daarmee kunnen we winkeliersverenigingen, coöperaties en groter(e)bedrijven helpen bij hun missie om duurzamer – en wellicht tegelijkertijd kostenbesparend – te werken. Want de letter 'R' (zie pag. 29) is ook belangrijk in het MKB en het bedrijfsleven.

Voor individuele bedrijven en samenwerkende MKB's (winkelcentra) hebben we een eigen aanpak ontwikkeld: van 'A naar Zero'. Om samen tot een plan van aanpak te komen om afval te minimaliseren en hergebruik te maximaliseren.

Door anders te kijken zie je nieuwe mogelijkheden

Duurzame stadslogistiek

Geen vaststaand gegeven

Bewoners kennen maar één inzamelaar van afval in de regio: Meerlanden. Bedrijven zijn echter vrij om te bepalen welk bedrijf hun afval komt ophalen. De marktwerking voor bedrijven en het vaste partnerschap voor gemeenten is een tweedeling en is historisch zo gegroeid. Het kan dus voorkomen dat twee inzamelwagens van verschillende bedrijven achter elkaar aanrijden om op hetzelfde bedrijventerrein hetzelfde afval op te halen.

De overheid wil vervoersbewegingen in stedelijke gebieden terugdringen en heeft dit bepaald als een speerpunt in haar beleid. Want dit is niet duurzaam. Efficiënt al evenmin. Daarnaast geeft het overlast: geluid en uitstoot van schadelijke stoffen. En: het kan onveilige situaties creëren.

Door samen te werken in een bepaald gebied en over te gaan op 'white label' inzameling kunnen de bewegingen aanzienlijk verminderen. Bij 'white label' inzameling staat de grondstof centraal, niet de inzamelaar zelf. De logistiek wordt door één ophaalbedrijf georganiseerd en uitgevoerd, terwijl de afvalverwerkingscontracten via verschillende bedrijven lopen. Op deze manier vergroten wij de leefbaarheid in de regio.

Uniformering tarieven

Maatwerk

Kosten eerlijk en transparant laten zijn, het hoort bij een excellente dienstverlening. Net als sturen op kwaliteit en resultaat. Meerlanden geeft aan wat verschillende diensten kosten en hoe de tarieven zijn opgebouwd. De tarieven worden bovendien periodiek getoetst op marktconformiteit. Elke gemeente, die aandeelhouder is van Meerlanden, weet wat zij van ons kan verwachten. Dit is geborgd in de DVO (Dienstverleningsovereenkomst) voor afvalbeheertaken en de bijbehorende verantwoordingsrapportage. Het is mogelijk om in de DVO per gemeente specifieke wensen een plek te geven.

Op het moment van dit schrijven is een uniform tarievenbeleid voor straatreiniging en gladheidsbestrijding in ontwikkeling door Meerlanden en aandeelhoudende gemeenten. Een uniform tarievenbeleid voor de dienstverlening openbare ruimte wordt hierna opgepakt.

Egalisatiefonds Risico's spreiden

De markt voor grondstoffen is volop in ontwikkeling en dat gaat gepaard met prijsschommelingen. Het is een gevolg van vraag en aanbod. De grote lijn is dat de hoeveelheid herbruikbare en recyclebare grondstoffen toeneemt en de hoeveelheid restafval (dat wordt verbrand) afneemt.

De gemeenten dragen momenteel het risico van die prijsverschillen; Meerlanden rekent de werkelijke prijzen af. Om te voorkomen dat gemeenten voor onaangename verrassingen komen te staan, ontwikkelt Meerlanden het egalisatiefonds en toetst dit fonds op haalbaarheid in de toekomst. De risico's blijven en de opbrengsten ook, maar ze worden over een langer tijdvak verdeeld.

Zo zijn er minder schommelingen in de begroting. Het egalisatiefonds zal zo ingericht zijn dat elke gemeente haar eigen herkenbare deel heeft, zowel in inleg (naar schaalgrootte) als uitkering. Tussen de gemeenten onderling is er geen verrekening, wel overleg. Een innovatie die past bij een excellente dienstverlener.

Samen sterker in goede en in slechte tijden

Anders inzamelen Verschillende tarieven

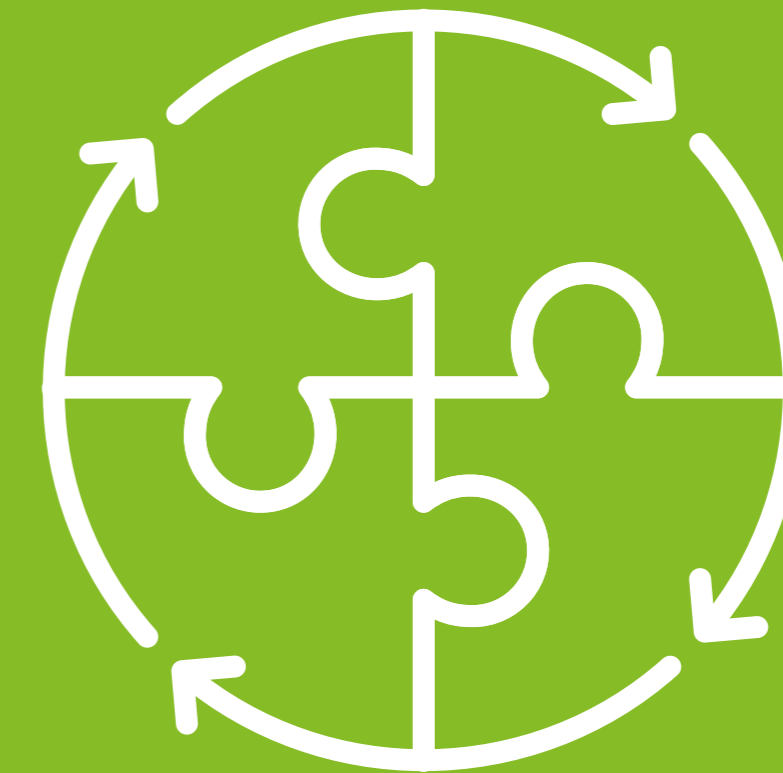
Wie met een volle boodschappenkar bij de kassa van de supermarkt komt, moet veel afrekenen. Iemand die alleen een bloemkool en een pakje thee komt afrekenen betaalt een stuk minder. Dat vindt iedereen logisch.

Nu de overheid stuurt op het halen van VANG-doelstellingen (zie pag. 10) is een van de instrumenten om de restafvalstroom te verminderen: diftar (gedifferentieerde tarieven). Wie veel restafval produceert moet meer betalen dan iemand die weinig restafval inbrengt. Dat klinkt in principe net zo logisch als het voorbeeld van die boodschappen. In de regio zijn er al succesvolle proeven mee gedaan.

Als samenleving willen we reductie van het restafval, tegelijkertijd willen we bij GFT-, PMD- en textielstromen sturen op hoge kwaliteit. Want alleen dan komen we tot een circulaire samenleving. Met elkaar moeten we dus voorkomen dat bedrijven en bewoners een gedeelte van hun restafval wegwerken in de verschillende grondstofstromen, om zo hun tarief kunstmatig laag te houden. Mogelijke oplossingen daarvoor zijn bijvoorbeeld: verhogen van de service door het vaker ophalen van GFT-afval, PMD en textiel, een soort basisbundel in te voeren of om per keer te betalen en geen standaard afvalheffing te hanteren. Tegelijkertijd moet ook de kwaliteit van de ingezamelde afvalstromen nauwlettend gevolgd worden, zodat we snel kunnen bijsturen als we hierin veranderingen opmerken. Meerlanden en de gemeenten werken hierbij nauw samen en weten dat elke keuze consequenties heeft die van tevoren goed moeten worden afgewogen.

*“Als duurzame grondstoffenregisseur
in onze regio sluiten we de
kringloop van grondstoffen zo
slim en duurzaam mogelijk, tegen
maatschappelijk aanvaardbare
kosten”*

Duurzame Grondstoffenregisseur

Meerlanden als Duurzame Grondstoffenregisseur

Van afval naar grondstof

Afval, denken de meeste mensen bij het zien van een mini-container. Grondstof, weet Meerlanden. Wereldwijd groeit het besef dat we zuinig moeten zijn op onze grondstoffen. Het is een van de redenen waarom er op dit gebied veel geïnnoveerd wordt. De technieken worden steeds beter om alles wat we gebruiken nog eens te gebruiken (Re-use, Re-pair) of te transformeren tot een nieuwe grondstof (Re-cycle). Meerlanden loopt daarin voorop en zoekt de samenwerking met kennispartners om te blijven innoveren. Alleen door innovaties, en die ook toe te passen, komt een duurzame leefomgeving binnen bereik.

Bewoners en bedrijven van onze regio weten dat Meerlanden er is om afval op te halen en straten schoon te houden. Om parken, speelvoorzieningen en riolering te onderhouden. Dat we afvalstromen maximaal verwerken en een tweede leven geven als het kan, zien zij niet direct. Hun GFT-afval en de grassen, takken en bomen uit de openbare ruimte zijn groene stromen en zet Meerlanden zo duurzaam mogelijk in. Dat geldt ook voor andere, dode materialen die uit de openbare ruimte komen en van bedrijven. Die zijn weer grondstof voor wegen en verkeersborden, bijvoorbeeld het zogenaamde 'urban mining'. Het maximaal verwerken van afvalstromen is even belangrijk als het afval inzamelen zelf.

“Als duurzame grondstoffenregisseur in onze regio, sluiten we de kringloop van grondstoffen zo slim en duurzaam mogelijk tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Waar het kan bouwen we deze rol verder uit, samen met bewoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Want alleen samen zijn we sneller circulair.”

Na het verzamelen van afval, analyseren we alle grondstoffen die daaruit beschikbaar komen. De stappen die daarna volgen, verschillen per grondstof. Bij sommige verzorgt Meerlanden alleen de inzameling en het vermarkten. Andere grondstoffen sorteren en demonteren we en verwerken we tot nieuwe producten. Op de volgende pagina's laten we daar voorbeelden van zien.

Hoe hoger de kwaliteit van de grondstof, hoe hoger de kwaliteit van hergebruik. Anders geformuleerd: hoe schoner de aangeleverde grondstof is, hoe groter de hergebruikmogelijkheden zijn. In onze rol als regisseur van duurzame grondstoffen zoeken we daarom samen met onze klanten en bewoners naar wegen om de kwaliteit van de grondstoffen hoog te houden, als ook naar manieren om ingezamelde grondstoffen schoner te krijgen.

Er zijn vijf reststromen die Meerlanden, nu of op termijn, duurzamer kan inzetten in de verwerkingsketen. Het zijn grondstoffen waarmee we regionaal verschil kunnen maken door zelf een grotere rol in de verwerkingsketen te pakken.

Deze vijf strategische reststromen zijn:

- Biograndstoffen, waaronder GFT (groente, fruit, tuinafval en etensresten), snoeihout en grassen
- Afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA) / E-waste
- Plastic, metaal en drankkartons (PMD)
- Textiel
- Luiers en incontinentiemateriaal

De goede ontwikkelingen op dit gebied maakt dat we de kringlopen van verschillende materialen kunnen sluiten. Zo maken we de samenleving circulair. Door grondstoffen te transformeren in nieuwe grondstoffen. Of door de Milieustraat in te schakelen om producten, na een eventuele aanpassing, opnieuw te gebruiken.

“We zijn geworteld in de regio en zien het als onze maatschappelijke taak om als duurzame grondstoffenregisseur de grondstoffen optimaal te verwaarden en CO₂ in de keten te besparen. Dit doen wij door afvalstromen, aantoonbaar gericht op hergebruik en tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten, zo hoogwaardig mogelijk te hergebruiken of te recyclen.”

Grondstoffen- rapportage

Het verhaal achter de cijfers

Er was eens... Elk goed sprookje begint zo. Bij Meerlanden vertellen we geen sprookjes, maar we hebben wel een goed verhaal dat begint met: er was eens... afval. Waarbij elke afvalstof (=grondstof) zijn eigen verhaal heeft. Gemeenten zien dat verhaal terug in transparante, digitaal oproepbare cijfers en rapportages. Die zijn onmisbaar om beleid en financiën te kunnen afstemmen. Maar pas als je het verhaal achter de cijfers kent, weet je wat de consequenties van bepaalde beslissingen zijn, dan gaat het verhaal echt leven.

Meerlanden rapporteert daarom niet alleen op kwantiteit, maar ook steeds meer op kwaliteit. We laten graag zien wat de reis van afval naar grondstof is en alles wat daarbij komt kijken. En nee, dat is geen sprookje.

Grondstofsstromen: van kwantiteit naar kwaliteit

Groene Energiefabriek

6 x Groenfabriek

Bananschillen, theezakjes, bloemen, ongedrukt keukenpapier en oud brood. Het is allemaal GFT-afval (Groente, Fruit, Tuin en etensresten). Meerlanden maakt er 6 verschillende producten van door vergisting en compostering.

- 1. CO₂**, oftewel koolzuurgas. Bekend in het dagelijks leven als het gas dat opborrelt uit frisdrank, of bier. Van nature komt het in onze aardatmosfeer voor. In combinatie met water, voeding en zonlicht, laat het planten groeien.
- 2. Meercompost** is een bodemverbeteraar, het geeft de grond energie en houdt voedingsstoffen en water langer beschikbaar voor de planten. De land- en tuinbouw zet Meercompost in als meststof en het wordt gebruikt voor de aanleg en het onderhoud van tuinen en parken.
- 3. Groengas** is te vergelijken met aardgas. Groengas is klimaatneutraal, bij verbranding komt er vrijwel geen fijnstof en roet vrij. Meerlanden gebruikt 10% van het ingezamelde biogas als brandstof voor eigen wagens, de rest gaat naar het aardgasnet van Liander. Momenteel rijdt 60% van ons wagenpark op groengas dat we zelf maken. Dat percentage groeit elk jaar.
- 4. Warmte**, dat ontstaat als GFT gaat broeien tijdens het composteren. Meerlanden gebruikt het voor het eigen productieproces. Kwekerij Arendshoeve met showkassen in de regio gebruikt het voor zijn planten en bloemen.
- 5. Water** dat tijdens de compostering vrij komt, vangt Meerlanden op. Het water gebruiken we in de winter bij gladheidsbestrijding en in de zomer bij straatreiniging.
- 6. Citrusbrandstof** is een innovatie, ontwikkeld door Meerlanden en Loonbedrijf Roodenburg. We maken het van sinaasappelschillen die uit de horeca komen, van coniferen en dennenhars. Citrusbrandstof vervangt fossiele diesel in de heetwatermachines, die worden ingezet voor onkruidbestrijding.

Wij zoeken naar mogelijkheden om, samen met partners in de Duin- en Bollenstreek, een vergelijkbare groene energiefabriek te starten.

Innovatie

Nieuw! Nieuw!
Nieuw!

Ontwikkelingen in ons vakgebied volgen we op de voet. Wat werkt, wordt geïmplementeerd. We weten dat innovatie nodig is om nu en in de toekomst een duurzame leefomgeving te hebben en te houden. Het onderzoek naar nieuwe nuttige toepassingen voor organische reststromen en restwarmte leidde bijvoorbeeld tot het idee voor het verwarmen van kantoren.

Alle kennis van de verwerkingsketen en de regio is bij ons aanwezig. Onze missie is niet voor niets 'Samen sneller circulair', daarom zoeken we samen met strategische kennispartners naar samenwerking om nieuwe technieken en processen te ontwikkelen. Bijvoorbeeld met Wageningen Universiteit, TU-Delft, Universiteit Utrecht en de HvA. We hebben regelmatig contact met brancheverenigingen als VA (Vereniging Afvalbedrijven), NVRD (Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement) en de werkgroep Biograndstoffen van MRA (Metropoolregio Amsterdam). Ook met specialistische bedrijven (zie pag. 49) delen we kennis en leren we van elkaars bevindingen.

We zetten ons in om te komen met antwoorden op vragen die gemeenten (onze aandeelhouders) nog niet stelden, maar waarvan we weten dat de antwoorden nuttig en waardevol voor ze zijn (zie pag. 54). Op die manier zijn we ook samen met gemeenten innovatief op beleidsgebied, bedrijfsvoering en efficiënte dienstverlening.

Re-use, Re-pair, Re-cycle

De letter 'R'

Als er een Meerlanden-alfabet bestaat, dan begint, eindigt en begint dat weer met de letter 'R'. Alleen met een 'R' bereiken we een samen een duurzamere samenleving.

Re-use

Kunnen we spullen nog een keer gebruiken? Dan kan die bank of dat tafeltje via een digitaal platform naar de volgende eigenaar. Online is de toekomst (zie pag. 38 en 41) en voor nu kunnen spullen ook naar de fysieke Meerwinkel. Even schoonmaken en het kan weer in de winkel verkocht worden.

Re-pair

Kunnen we het nog repareren? Ook in het re-pair speelt Meerlanden een actieve rol. In de Meerwinkel wordt niet alleen verkocht, maar ook gerepareerd. Daar wordt een van de fietsen op de foto hiernaast opgeknapt en heeft iemand er weer jarenlang rijplezier van. Het spreekt voor zich dat dat duurzamer is dan een nieuwe fiets maken.

Re-cycle

Want afval is een grondstof. Hoe beter de kwaliteit van het afval, hoe hoogwaardiger de grondstof weer zal zijn. Meerlanden heeft alle kennis in huis van de verwerkingsketen. De rol die we pakken, is afhankelijk van de grondstof en schaalgrootte van de grondstof. Is de grondstof rendabel? Is de benodigde techniek er al? Bij sommige grondstoffen zal Meerlanden zelf ook sorteren, demonteren en verwerken.

STRATEGISCHE GRONDSTOF

Biograndstoffen Duurzamere energie

Wind, water en zon. Het zijn duurzame energiebronnen. Biograndstoffen zijn bij de gemiddelde Nederlander wat minder bekend, toch zorgt het op dit moment voor een groot gedeelte van de duurzame energie in Nederland.

Biograndstoffen zijn organisch materialen zoals hout, plant- en etensresten, en ook dode dieren of mest. Door het te verbranden levert het energie op in de vorm van warmte. Sommige organische materialen moeten we eerst schoonmaken en drogen voor het op deze manier bruikbaar is. Bij Meerlanden verwerken we alleen plant- en etensresten tot zes nieuwe producten (zie pag. 27). Zo zie je dat als je dat slim doet, je uit biograndstoffen niet één, maar meer producten kunt maken.

De overheid stimuleert het waardevol inzetten van biograndstoffen. Hierbij krijgen de meest hoogwaardige toepassingen (zoals bijv. medicijnen) voorrang boven andere toepassingen zoals veevoer, bouwmaterialen, kunststoffen, bodemverbeteraar en energie. De zogenaamde cascadering van de 'biobased economy'. Biograndstoffen groeien ieder jaar bij. Zolang je minder oogst dan er bijgroeit en de soortenrijkdom behouden blijft, is het duurzaam. Bij regionaal gebruik van de vrijkomende plant- en etensresten sluit je op een duurzame manier de kringloop en spaar je gebruik van fossiele brandstoffen uit. Energie uit biograndstoffen is daarom een groene energie en levert een belangrijke bijdrage aan het reduceren van CO₂-emissies.

Oftewel: van laagwaardige biograndstoffen een hoogwaardiger product maken. Op zo'n manier dat het de voedselproductie of biodiversiteit niet verstoort, dat is waar Meerlanden voor gaat.

STRATEGISCHE GRONDSTOF

Biograndstoffen De boom die levens redt

De taxus is niet opvallend. Het is een struik die altijd groen blijft. Hij laat zich goed snoeien. Het zijn redenen waarom 'ie bijvoorbeeld vaak te zien is op een begraafplaats.

De taxus heeft wel een opvallende stof in zijn takken: baccatine. Dit is de basisgrondstof van chemotherapieën. Een heel mooi voorbeeld dat afval, de gesnoeide takken van de taxus, ook weer een grondstof kan zijn. Daar komt bij dat de taxus alleen in West-Europa groeit. Juist daarom moet het inzamelen hier anders. Want vallen de takken bij het onderhoud van begraafplaatsen gewoon op de grond, dan mengen ze zich met zand en ander tuinafval en zijn de takken niet meer te gebruiken als grondstof voor een chemokuur. Een zeil op de bodem tijdens het snoeien lost dat probleem op. Op deze manier blijven de takken schoon. Meerlanden heeft voor het winnen van de grondstof baccatine de samenwerking opgezocht met de stichting 'Vergroot de hoop'.

Een op de drie mensen in Nederland krijgt indirect of direct te maken met kanker. Voor het maken van één chemokuur is een kubieke meter zuiver taxussnoeisels nodig. Dat is veel, maar wel de moeite waard. Taxustakken staan dan ook hoog in de waardepiramide als het gaat om biograndstoffen.

STRATEGISCHE GRONDSTOF

E-waste Wasmachine > beton + glas + ijzer

Om van afval een grondstof te maken, daar komt nog behoorlijk wat (hand)werk bij kijken. Zeker als het gaat om apparaten die op elektriciteit of batterijen werken. Een wasmachine, bijvoorbeeld.

Bij Meerwinkel kijken we of 'ie nog werkt. Is dat het geval, dan krijgt hij via de winkel een tweede leven. In de toekomst willen we deze controle ook uitvoeren op wasmachines die op de milieustraat worden aangeboden (zie pag. 41).

Is de wasmachine niet meer te redden, dan halen we 'm uit elkaar en dat gebeurt voornamelijk handmatig. De kapotte wasmachine heet dan E-waste en die is voor 90% recyclebaar. Zo'n hele, niet meer te repareren wasmachine, wordt omgevormd tot een pakket grondstoffen van onder andere beton, glas, ijzer en kunststof. Dat ijzer, wordt verderop in de keten weer omgesmolten. Glas wordt weer nieuw glas en beton vergruizen we, dat is geschikt voor fundering van wegen.

Door het recyclen van e-waste voorkomt Meerlanden ook dat schadelijke stoffen als kwik, ijzer, aluminium, koper en ijzer in ons leefmilieu terecht komen.

STRATEGISCHE GRONDSTOF

Kunststof Het komkommer- dilemma

Met elkaar doen we ons best om het PMD-afval terug te dringen: Plastic, Metaal (blikjes) en Drinkpakken. Het klopt dat veel van dit afval wordt gerecycled tot nieuwe producten of weer nieuwe verpakkingen. Maar: de meeste mensen zijn inmiddels al zo 'groen' dat ze weten dat dit verpakkingsmateriaal de aarde toch nogal wat kost. Zo'n vraag is op zich dus logisch.

In het geval van de komkommer, bijvoorbeeld, kan dat wel anders. Maar uiteindelijk is dat niet duurzamer. Het is de uitkomst van de rekensom: hoeveel dagen langer houdbaar is een komkommer als 'ie wel in plastic verpakt wordt versus hoeveel dagen als dat niet zo is.

Hoeveel voedselverspilling levert welke keuze op? Hoeveel transport is daar dan (extra) mee gemoeid? De uitkomst van deze som is dat het minder belastend voor het milieu is om een komkommer wel een plastic hoesje te geven, als dat hoesje tenminste op de beste manier wordt gerecycled. Als regisseur van duurzame grondstoffen zoekt Meerlanden naar antwoorden op dit soort vraagstukken, hier bijvoorbeeld in onderzoek dat is uitgevoerd door Wageningen Universiteit en Oerlemansplastics.

"Moet dat nu, al dat plastic om die komkommers?
Dat is toch helemaal niet nodig?"

Textiel

Droog en schoon

Feit

- Wat onder de grond zit, wordt op een gegeven moment nat, omdat er vocht bijkomt.
- Vies wasgoed gaat op een gegeven moment stinken.

Dus?

Voor textiel zijn ondergrondse containers vanwege de vochtigheid daarom niet handig, het verliest daardoor bruikbaarheid. Textiel dat niet schoon in de textielbak gaat, schimmelt en vervuult schoon textiel in dezelfde container. Als duurzame grondstoffenregisseur ziet Meerlanden dat graag anders.

Textiel is pas een goede strategische grondstof als de kwaliteit zo zuiver mogelijk is. Kleding schoon en droog in een bovengrondse container, dat geeft het beste resultaat. Een bovengrondse textielcontainer is kleiner dan een ondergrondse container en wordt vaker geleegd. Bovendien is de kans op vocht veel kleiner. Zo gaat textiel snel en schoner de verwerkingsketen in. Eerst wordt alle goed herbruikbare kleding handmatig geselecteerd en die wordt, eventueel na reparatie weer verkocht. Textiel dat niet meer vermarkt kan worden, krijgt een nieuw leven in andere producten zoals nieuw textiel of isolatiemateriaal.

Hergebruik maakt 2e hands merkkleding betaalbaar

Incontinentie- materiaal & luiers

Nieuwe route, nieuwe luiers

Voor papier hebben bewoners en bedrijven een papierbak. Voor glas is er de glasbak. Voor GFT-afval is er ook een aparte container. Maar een aparte luierbak (of incontinentiemateriaalbak), die is er (nog) niet. Het zou mooi zijn als die er komt, want luiers vormen door hun gewicht zo'n 10 % van het restafval. In verband met volksgezondheid worden ze verbrand. Op die manier halen we er warmte uit. Luiers bevatten echter waardevolle materialen die nu verloren gaan. Nieuwe technieken zullen in staat zijn om gebruikte luiers te transformeren in waardevolle grondstoffen. Deze kunnen gebruikt worden in nieuwe luiers, incontinentiemateriaal of in andere producten.

Er wordt hard gewerkt aan uniforme, goedgekeurde verwerkingsinstallaties. Voor nu is het sowieso nog wensdenken om luiers als hoogwaardige grondstof te kunnen gebruiken. Bij deze grondstof speelt namelijk nog iets anders mee: schaamte. Het zou helpen om verzamelbakken bij kindercrèches te zetten. Een logische en logistiek handige plek en niemand die weet of jij er iets in gooit als (groot)ouder, mantelzorgver of voor jezelf.

Beleidswijziging Advies op maat

Vanaf het moment dat een bedrijf, een inwoner of een gemeente afval in een container gooit, verdwijnt het uit hun zicht. Bewoners denken er daarna waarschijnlijk zelden meer over na. Hun afval is opgeruimd, want ze zien het niet meer en het is opgehaald.

Gemeenten en bedrijven zien 'hun afval' weer terug in de bijbehorende cijfers. De kennis die Meerlanden heeft van de achterkant van de verwerkingsketen brengen we graag naar de voorkant. Om zo de cijfers toe te lichten en om advies te geven. Om gemeenten te ontzorgen door onze kennis te delen en te sparren, zodat daar effectief en onderbouwd beleid op gemaakt kan worden. Sommige gemeenten hebben deze expertise zelf in huis, andere gemeenten kunnen onze expertise juist goed gebruiken.

Waar gemeenten 'aan de knoppen' willen draaien, kan Meerlanden juist helpen. Samen kijken we dan naar de hele keten in de grondstofstromen en wat het effect is als gemeenten daar aanpassingen doen. Meerlanden weet wat er allemaal achter de cijfers zit en hoe ze elkaar precies beïnvloeden en waarom.

Schaalgrootte Ja/nee

Nee, schaalgrootte is geen doel op zich voor Meerlanden.

Ja, sommige grondstoffen zijn beter te registreren als de volumes groot of groter zijn. Kunststof bijvoorbeeld (zie pag. 33).

Nee, voor een grondstof als textiel werkt schaalvergroting niet beter, omdat daar ook veel handmatig werk bij komt kijken.

Ja, als het gaat om afval van verschillende klanten samen te brengen, dat werkt efficiënter.

Ja, als het de continuïteit van de dienstverlening garandeert.

Nee, als het leidt tot veel transport.

Ja, als het regionaal werkgelegenheid biedt.

Grofvuil Opgeruimd staat netjes

Bank

Een oude bank die naast de container staat. Het geeft al gauw een rommelige indruk. Het lijkt vaak ook wel een uitnodiging aan de buurt om er nog meer bij te zetten. Dat scheelt een inwoner weer een ritje en de huur van een aanhanger, en op deze manier is het ook lekker anoniem. Een soort 'zwaan kleef aan' of: 'als er één schaap over de dam is'. Net als haar klanten houdt Meerlanden de straten ook graag netjes.

Nu...

...is het nog zo dat bewoners zelf naar de milieustraat kunnen en hun grofvuil kunnen wegbrengen. Kunnen ze niet zelf naar de milieustraat komen, dan kunnen bewoners ons ook bellen en dan komen we die bank of dat kastje ophalen. Die komt dan bij het grofvuil terecht of (Re-use en Re-pair) in de Meerwinkel.

Straks...

...voorkomen we dat die bank überhaupt afval wordt. We stimuleren hergebruik, bijvoorbeeld via online platforms. Dat doen we via bestaande platforms als Facebook, Marktplaats en buurtapps, en via eigen online platforms zoals 'Meerlanden app' (zie pag. 41).

Voedsel- verspilling Samen minder weggoien

Als inzamelings- en afvalverwerkingsbedrijf pleiten we bij Meerlanden toch actief voor minder GFT-afval. Dat lijkt niet logisch, maar dat is het toch wel. Ja, we kunnen van dat afval mooie, nieuwe producten maken (zie pag. 27).

Maar het is ook voor ons evident dat minder voedselverspilling het allerbest is voor een duurzamere samenleving. Want die halve zak aardappels die bij het GFT-afval terecht komt en verwerkt wordt, heeft al een hele reis achter de rug voor hij daar ligt. Hij heeft bodem gebruikt, water gekregen, en arbeidskracht en brandstoffen gekost. En die laatste twee ook nog eens voor de verpakking en het vervoer.

Dat is voor een groot gedeelte voor niets geweest, als die aardappels bij het GFT belanden. Het is ons aller opdracht om bewuster te consumeren. Dat kan alleen als iedereen meehelpt. Bewoners voorop, want alleen samen realiseren we een duurzamere, circulaire samenleving.

Koken met kiekjes: lekker (en) hip

Citrusbrandstof

Sinaasappelschillen strijden tegen onkruid

Wat?

Laagwaardige en hoogwaardige biograndstoffen.

Het verschil?

- Laagwaardige biograndstoffen zijn verschillend van samenstelling. Bijvoorbeeld GFT. Of snoeiafval en grassen uit openbare ruimte en van tuinders en boeren.
- Hoogwaardige biograndstoffen bestaan uit één materiaal, een zogenaamde reststroom. Doordat deze stroom zuiver is, kan deze goed hergebruikt worden. Meerlanden streeft continu naar stromen die we zo hoogwaardig mogelijk kunnen wegzetten.

Voorbeeld hoogwaardige biograndstoffen

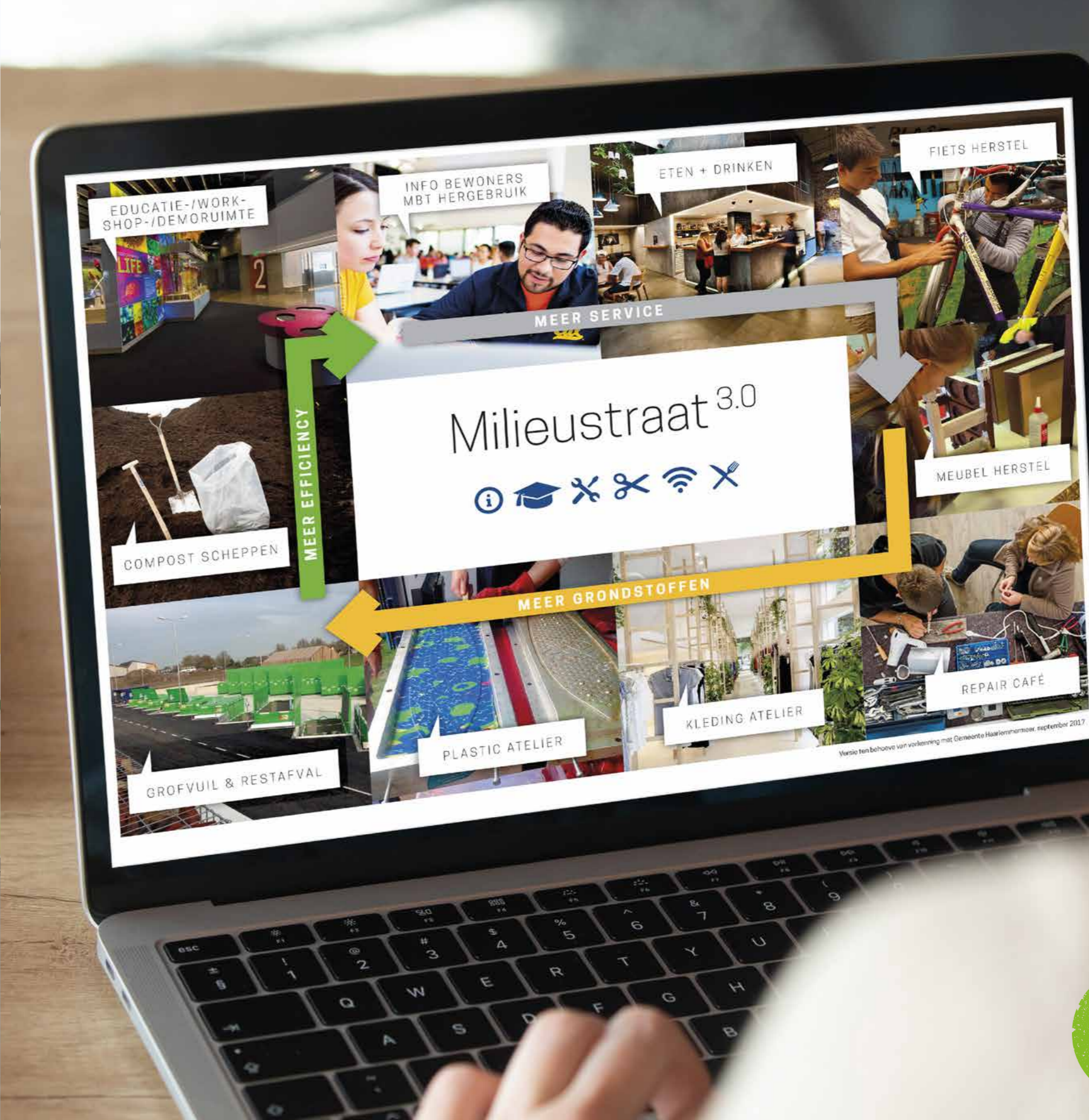
Houtsnippen. Die mengen we niet meer bij GFT, maar zamelen we apart in, zodat we ze hoogwaardig kunnen hergebruiken in onze drogerij (zie pag. 42).

Nog een voorbeeld van hoogwaardige biograndstoffen

Sinaasappelschillen. We zamelen ze in vanuit de horeca en maken daar citrusbrandstof van. Die gebruiken we in heetwatermachines, waarmee we onkruid wegspreiden (zie pag. 16).

En in de toekomst...

...kunnen we wellicht de stroom van citrusschillen zo schoon maken dat we er olie aan kunnen onttrekken, een ingrediënt voor parfum en zeep. Zoals taxus inmiddels ook een hoogwaardige grondstof is (zie pag. 31).

STRATEGISCHE PROJECTEN IN UITVOERING

Milieustraat 3.0

Een kijkje in de toekomst

De groeiende aandacht en bijbehorende subsidie-regelingen voor circulaire ambachtscentra, biedt kansen voor gemeenten om milieustraten te moderniseren. Milieustraat 3.0 is de milieustraat van de toekomst. Meerlanden ziet deze innovatie zo voor zich:

We vergroten er:

1. Service
2. Hergebruik
3. Efficiëntie

Op tenminste één locatie kunnen bewoners en bedrijven zien wat er met hun inbreng gebeurt. Ze kunnen er tweedehands materialen halen en voorlichting krijgen over de rol van grondstoffen in de circulaire samenleving. Ondernemers en kunstenaars maken van die grondstoffen inspirerende en nieuwe producten. Er komt bijvoorbeeld een reparatiecafé of kledingatelier (2). Maar Milieustraat 3.0 begint al thuis met een digitaal platform, als een soort Marktplaats, maar dan regionaal (1). Die salontafel kan zo direct vijf straten verder verhuizen, zonder omweg en tussenstop in de milieustraat (3). Zo is die tafel eerder aan zijn tweede leven toe.

Heeft een inwoner geen vervoer voor die kledingkast? Dan regelt Meerlanden dat na aanvraag, dat scheelt huur van een aanhanger en vervoersbewegingen (1 en 3). We verdelen de locaties zo over de regio, dat bewoners nooit lang hoeven te rijden, want ook daar zijn milieustraten (1 en 3). De openingstijden van deze dependances verruimen we (1) zodat bewoners ook 's avonds en in het weekend terecht kunnen. Die dependances van Milieustraat 3.0 werken samen en kunnen steeds makkelijk aangepast worden met aanvullende en veranderende functionaliteiten. Zo loopt de milieustraat altijd mee met de ontwikkelingen uit de samenleving.

Drogerij

Slim gebruik van groene restwarmte

Korte samenvatting

Bij composteren komt restwarmte beschikbaar, waarmee we andere biograndstoffen drogen. Die is dan weer geschikt om (op een later moment) te gebruiken. Heel circulair.

De uitleg

Ons bedrijfsterrein in Rijsenhout delen we opnieuw in (zie pag. 48). Een van de nieuwe installaties die we er bouwen, is een drogerij voor biograndstoffen. Met het composteren van GFT-afval, produceren we ook veel restwarmte. Een derde daarvan leveren we aan de Arendshoeve, een kas in de regio. Tenminste, in de winter, want in de zomer heeft de kas geen behoefte aan extra warmte.

We innoveren nu een mogelijkheid om met de restwarmte organisch materiaal te drogen. Dat stopt het rottingsproces en zo is een waardevolle toepassing van dat organisch materiaal op een later moment mogelijk. Als er dus wel weer vraag is naar (extra) warmte. Ondertussen valt het overschot aan organisch materiaal in de lente en zomer mooi samen met het 'overschot' aan warmte en zo is de cirkel rond.

Circulair West

: = X

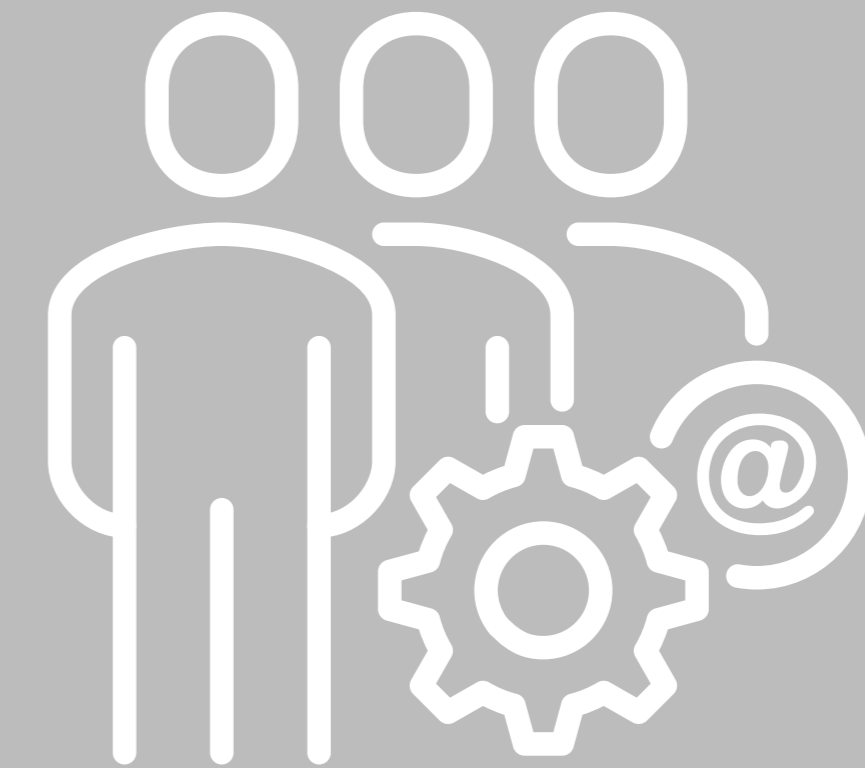

Delen is vermenigvuldigen. Circulair: delen > leren > versnellen. Waar bedrijven samenwerken, is een circulaire samenleving sneller te realiseren. Samen met vijf bedrijven uit de regio (Hoek Hoveniers, AW Groep, Ouwehand Bouw, Beelen, Timpaan) heeft Meerlanden de stichting Circulair West opgericht. Doelstelling is om samen duurzame initiatieven te realiseren en daarmee de circulaire leefomgeving dichterbij te brengen in de regio. Streven is om minimaal 50 bedrijven uit de regio hierbij aan te laten sluiten.

We delen kennis, leren van elkaars (succes)projecten en proberen samen nieuwe ideeën uit. Op het gebied van bedrijfskleding, bijvoorbeeld samen met Heigo (zie pag. 49). Of samen met de AW groep op het gebied van SDG. Die afkorting staat voor Sustainable Development Goals, 17 duurzame doelen, te behalen voor 2030, afgesproken door landen in de Verenigde Naties. Bij dit initiatief kunnen ook nieuwe bedrijven zich aansluiten.

*“Een goed bedrijf heeft een
stevige basis. Bij Meerlanden
is de fundering solide en
daardoor bouwen we verder
aan de toekomst.”*

Excellente Bedrijfsvoering

Meerlanden met Excellente Bedrijfsvoering

Altijd klaar voor de toekomst

Een goed bedrijf heeft een stevige basis. Bij Meerlanden is de fundering solide en daardoor kunnen we nu verder bouwen aan de toekomst. Daarin spelen onze vakkundige medewerkers, digitalisering en datatoepassingen een grote rol. Die technieken zijn een ondersteuning om én efficiënter te werken in onze eigen bedrijfsvoering én om een goede bijdrage te leveren in de excellentie dienstverlening naar gemeenten en andere klanten.

Naast techniek, zijn medewerkers en duurzaamheid net zo belangrijk bij een efficiënte bedrijfsvoering. Al zijn we digitaal- en datagedreven, zonder de ervaring en competenties van onze medewerkers zijn we nergens. Meerlanden is ervan overtuigd dat investeren in medewerkers voor nu én voor de toekomst meerwaarde biedt, zowel voor het bedrijf als de medewerkers. De omgeving is immers continu in verandering. We investeren dan ook structureel in regelmatige (bij)scholing van medewerkers. Zo houden zij hun inhoudelijke kennis up to date en hun competenties passend bij de organisatie. Tegelijkertijd geeft Meerlanden jong talent de kans door stages, afstudeeropdrachten of hun eerste werkervaring. En voor alle medewerkers geldt: veiligheid heeft altijd en overal prioriteit.

Doordat we samen in de regio hard werken om de circulaire samenleving te helpen realiseren, is duurzaamheid voor Meerlanden meer dan 'stevige ambities op termijn'. We brengen dagelijks in praktijk waar we als bedrijf voor staan: *samen sneller circulair*. Bij alles wat we ondernemen kiezen we voor duurzaam, tenzij... Duurzaam is de norm, niet het alternatief. In het jaarverslag krijgen alle duurzaamheidsinspanningen een plek. Voor 2025 streven we naar 40% circulair inkopen en is ons wagenpark verduurzaamd. We maken dan succesvol gebruik van onze drogerij en onze warmte-installaties.

We volgen innovaties op de voet en implementeren ze waar mogelijk. Een paar voorbeelden die Meerlanden nu al enige tijd succesvol inzet: het gebruik van zonnepanelen, groene energie, intelligente verlichting, video-bellen, laadpalen voor elektrische auto's, het reduceren van de CO₂-footprint en het gezamenlijk circulair inkopen. Met oog op de toekomst heeft Meerlanden de Greendeal Zero Emission Stadslogistiek ondertekend. Hiermee onderzoeken wij met partners wat er nodig is om te komen tot emissievrije steden in 2025.

Passende schaalgrootte en governance zijn voorwaarden om een duurzame grondstoffenregisseur en excellente dienstverlener te kunnen zijn. Verdere groei is noodzakelijk om op een goede manier invulling te kunnen blijven geven aan onze rollen.

Ook gaan we samenwerkingsverbanden aan als dit noodzakelijk is om de passende schaal te bereiken. Zo is Meerlanden lid van de coöperatieve vereniging Midwaste. Daardoor bereiken we de juiste schaal met betrekking tot een aantal afvalstromen zoals PMD (Plastic, Metalen en Drinkpakken). We zijn lid van de NVRD (Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement) en de Vereniging Afvalbedrijven. Ook binnen deze brancheorganisaties agenderen we initiatieven die ten voordele zijn voor onze gemeenten

of andere klanten. Duurzame onkruidbeheersing is daar een mooi voorbeeld van.

We vinden het belangrijk dat gemeenten voldoende invloed ervaren op het doel en de koers van Meerlanden. Gemeenten zijn immers niet alleen opdrachtgever, maar tegelijkertijd ook mede-eigenaar door het aandeelhouderschap.

“We verkennen een nieuwe juridische structuur voor onze organisatie. In de aandeelhoudersvergadering is een positief besluit genomen over het uitwerken van de richting. De nieuwe opzet moet het aantrekkelijk maken voor nieuwe gemeenten om aan te sluiten, terwijl het voor zittende gemeenten aantrekkelijk is om aandeelhouder te blijven. Het biedt Meerlanden de kans om onze ambitieuze strategische doelstellingen te realiseren, zonder dat de juridische structuur een belemmering is.”

Circulair bedrijfsterrein

Op naar de toekomst

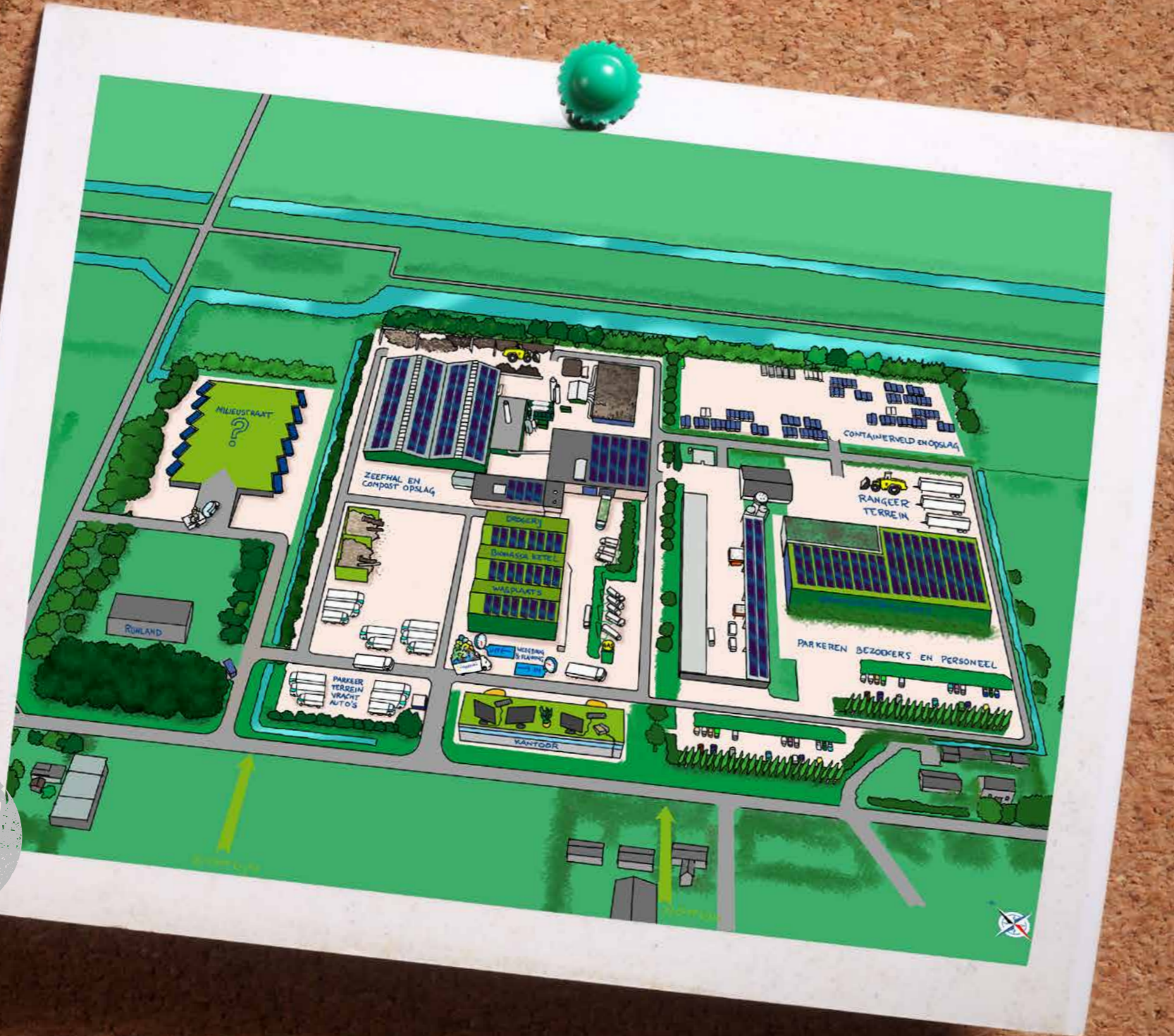
Het is nogal druk op de hoofdlocatie in Rijsenhout. Logisch, want er gebeurt veel en dat brengt een hoop reuring en bedrijvigheid met zich mee. Auto's en vrachtwagens rijden af en aan. Je hoort er het geluid van machines, van glas dat gestort wordt. Binnen een paar jaar breiden we onze activiteiten uit met grotere installaties voor biograndstoffen en een grote hal voor overslag van grondstoffen. Daarom voeren we nu al aanpassingen door, om in de toekomst ook klaar zijn voor de toekomst.

Dit project draagt de naam Pro_meter (PROject MEerlandenTERrein). Met het realiseren van dit project verminderen we de overlast voor de omgeving, vergroten we de veiligheid en geven we nieuwe activiteiten een plek.

De overslag van grondstoffen bijvoorbeeld, vindt nu nog plaats in de open lucht. Door dat bijeen te brengen in een 4000 m² grote hal, is dat winst voor Meerlanden én voor de omgeving: minder geluid, minder stof, minder emissie. De hal zelf is zo duurzaam mogelijk, demonteerbaar en gemaakt van milieuvriendelijke materialen. Tijdens de realisatie van Pro_meter werkt iedereen in Rijsenhout gewoon door, de veranderingen verlopen gefaseerd.

Klaar voor de toekomst met Pro_meter
PROject MEerlandenTERrein

Circulair inkopen

De meerdere levens van een werkbreek

Het eisenpakket voor onze bedrijfskleding is fors. Werkkleding moet comfortabel dragen, lekker zitten en bestand zijn tegen zeer uiteenlopende weersomstandigheden als regen, hitte, en kou. De knieën en het zitvlak moeten van steviger materiaal zijn en we willen goed zichtbaar zijn – met hulp van reflectiestrepen. Tot slot willen we ook nog dat de kleding duurzaam gemaakt is.

Allemaal gelukt, omdat Meerlanden samenwerkt met Heigo, een bedrijf dat samen met ons een gesloten keten van bedrijfskleding heeft opgezet.

Het aanschaffen van bedrijfskleding verloopt in fases. Is een kledingstuk versleten, dan gaat het terug naar Heigo. Daar wordt een werkbreek gehaald en de delen die nog bruikbaar zijn, worden hergebruikt of eerst hersteld en dan weer gebruikt. De delen die onherstelbaar zijn, worden verwerkt tot vezels. Zo is de stof weer basis voor een nieuwe werkbreek. Elk kledingstuk is gelabeld en er hangt een track & trace-systeem achter. Alle levens van die ene werkbreek is eruit terug te lezen. Innovaties zijn er ook in de textielindustrie, zodat er in de toekomst wellicht smart werkkleding verkrijgbaar is die de temperatuur van de drager meet en beïnvloedt. Of dat een werkbreek ook dienst doet als lamp in het donker of als communicatie device.

Toolbox 'Mag ik u wat vragen?'

Een van de voorwaarden van de VCA (zie pag 51) is dat er een toolkit voor medewerkers beschikbaar is. Welke 'gereedschappen' daar precies in zitten mag een bedrijf zelf bepalen. Wel gaat Meerlanden met de VCA de verantwoordelijkheid aan om medewerkers van goede instructie te voorzien. We gebruiken de toolkit om medewerkers in vakinhoudelijke sessies van maximaal een half uur bij te scholen. Bijvoorbeeld over de laatste inzichten met betrekking tot werken in extreme weersomstandigheden of over veiligheidsmaatregelen en -voorschriften.

Ook andere thema's komen aan bod. Dat medewerkers geen geld aan mogen nemen, bijvoorbeeld. Of hoe ze kunnen omgaan met sociale media. Wat ze kunnen zeggen en doen als ze aangesproken worden door bewoners. Of wat ze kunnen zeggen en doen als ze (ongevraagd) gefilmd worden tijdens hun werk. Binnen Meerlanden werken we ook aan dergelijke waarden binnen het programma SamenVerder (zie pag. 55).

Zelfverzekerd aan het werk

Klaar voor de toekomst Goedgekeurd!

De overheid wil transparantie in bedrijfsvoering en steeds duurzamer werken. Meerlanden voldoet ruimschoots aan de eisen die de overheid stelt. Om daarin transparant te blijven en onafhankelijke beoordelingen te ontvangen, heeft Meerlanden zich aangesloten bij 15 verschillende keurmerken voor kwaliteit, duurzaamheid en veiligheid. Drie voorbeelden van certificaten die Meerlanden heeft én onderhoudt.

1. CO₂ prestatieladder

Dit overheidsinstrument wordt gebruikt als CO₂ management systeem. Het is ook een aanbestedings-instrument om de CO₂ te verlagen en een kosten duurzaamheidsinstrument. Hoe beter je het als organisatie doet, hoe hoger je op de ladder stijgt. Wij hebben de ambitie om van niveau 3 naar niveau 5 (= maximum) te groeien.

2. VCA*

Ontwikkeld om ervoor te zorgen dat medewerkers veilig(er) werken. Ooit begonnen als checklist, vandaar de naam. Inmiddels is het een opleiding met diploma dat medewerkers kunnen halen én een certificering die bedrijven kunnen halen als ze voldoen aan vastgestelde richtlijnen. Alle uitvoerende medewerkers bij Meerlanden en hun leidinggevendenden hebben dit diploma gehaald. Wij vragen van de partijen waar we mee samenwerken dat zij op dezelfde manier omgaan met veiligheid.

3. ISO 14001

De internationale standaard voor milieumanagement om milieurisico's te beheersen en voorkomen.

* (Veiligheid (Gezondheid en Milieu) Checklist Aannemers)

Slimme leefomgeving

Gevoelige informatie

Data en digitalisering horen bij elkaar. In combinatie zijn ze belangrijk om efficiënt te werken. Resultaten in het verleden geven een voorspelling voor de toekomst. Zo weten we hoe lang het normaal gesproken duurt voordat container X vol is. Een goed passende werkplanning maken, is zo een stuk makkelijker.

Dit werkt uitstekend in normale omstandigheden. Als het gedrag van mensen plotseling wijzigt, heb je minder aan algoritmes en voorspellingen. Al blijven de sensoren ook dan aangeven dat een container (bijna) vol zit. Sensoren zitten trouwens niet alleen in containers. Hieronder nog twee voorbeelden.

Wegdek

In en om het wegdek meten sensoren de temperatuur, de zoutconcentratie en de luchtvochtigheid. Of er daadwerkelijk strooiwagens uitrijden blijft een menselijke beslissing, maar de sensoren en de digitale techniek die erachter zit, helpen wel bij het maken van die beslissing.

Rioolgemalen

Komt het water (te) hoog te staan dan geeft de sensor in het rioolgemaal dat aan. Mogelijk is de pomp kapot of is het waterpeil heel snel gestegen door hevige regenval. Ook hier: het is en blijft mensenwerk om te controleren en te beslissen wat er met de informatie gedaan wordt.

Duurzame en efficiënte operatie (MOM)

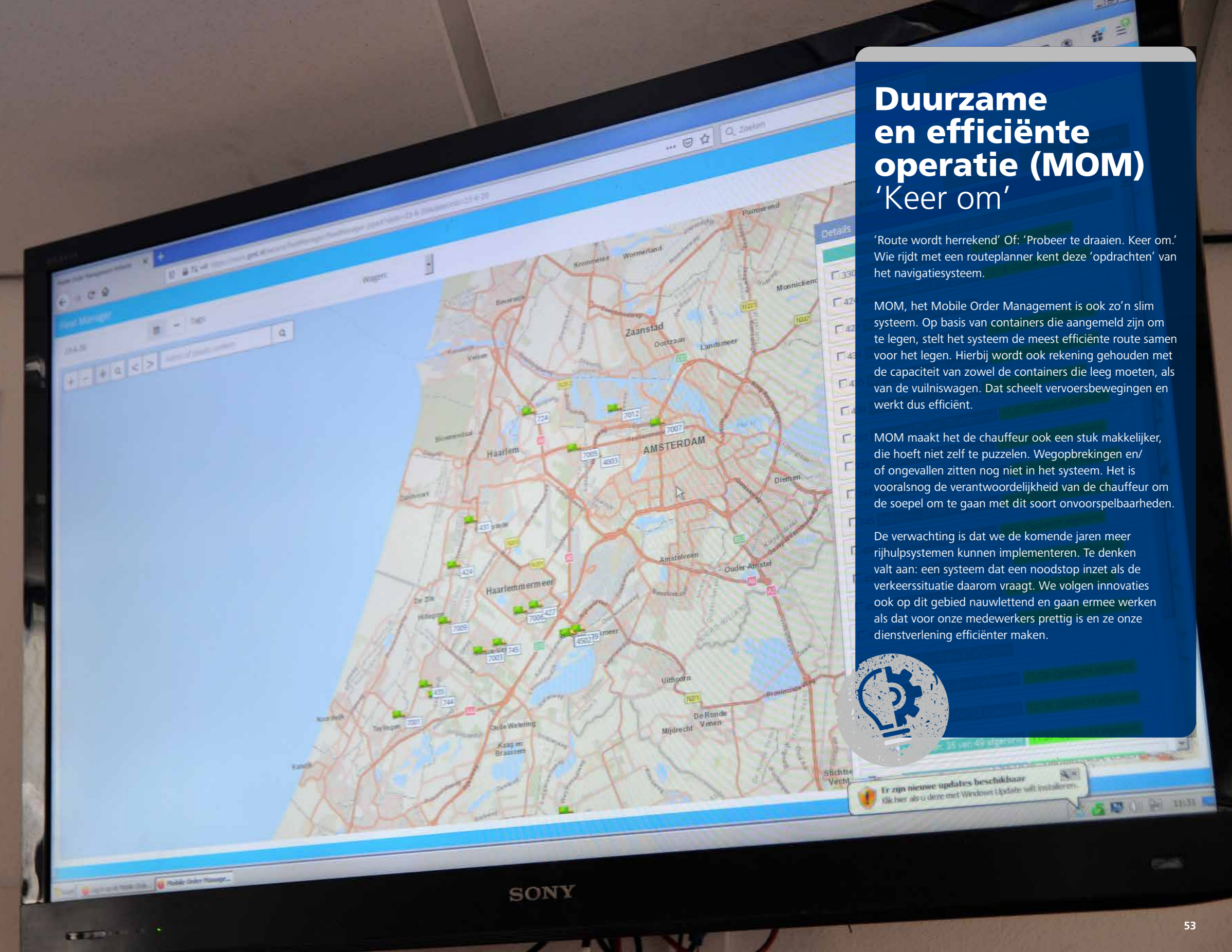
'Keer om'

'Route wordt herrekend' Of: 'Probeer te draaien. Keer om.' Wie rijdt met een routeplanner kent deze 'opdrachten' van het navigatiesysteem.

MOM, het Mobile Order Management is ook zo'n slim systeem. Op basis van containers die aangemeld zijn om te legen, stelt het systeem de meest efficiënte route samen voor het legen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de capaciteit van zowel de containers die leeg moeten, als van de vuilniswagens. Dat scheelt vervoersbewegingen en werkt dus efficiënt.

MOM maakt het de chauffeur ook een stuk makkelijker, die hoeft niet zelf te puzzelen. Wegopbrekingen en/of ongevallen zitten nog niet in het systeem. Het is vooralsnog de verantwoordelijkheid van de chauffeur om de soepel om te gaan met dit soort onvoorspelbaarheden.

De verwachting is dat we de komende jaren meer rijhulpsystemen kunnen implementeren. Te denken valt aan: een systeem dat een noodstop inzet als de verkeerssituatie daarom vraagt. We volgen innovaties ook op dit gebied nauwlettend en gaan ermee werken als dat voor onze medewerkers prettig is en ze onze dienstverlening efficiënter maken.

Big data

Niets gezocht, toch gevonden

De Britse arts Alexander Fleming ontdekte op 3 september 1928 bij toeval een levensreddend medicijn. Toen hij na een vakantie weer in zijn laboratorium terugkeerde, zag hij dat in een van zijn petrischaaltjes de groei van bacteriën gestopt was. Die had hij er 14 dagen daarvoor ingestopt, juist om ze te laten groeien. In dat ene schaalpje zat een schimmel die de groei blijkbaar remde. Fleming had daarmee penicilline uitgevonden.

Als grondstoffenbedrijf laten wij niet graag iets aan het toeval over. De dienstverlening van Meerlanden is gebaseerd op gegevens en kennis van onze branche, en de grondstoffen die daarbij horen. Wel weten en zien we dat je van tevoren niet altijd weet wat je gaat ontdekken als je gegevens verzamelt. Big data is voorhanden en bij Meerlanden kijken wij er zelf met een branche-bril naar.

We realiseren ons dat onderzoekers met een andere achtergrond en vanuit een andere discipline ook anders naar onze data kijken. Dat ze wellicht andere verbanden leggen met onze patronen. Wat dat in de toekomst brengt, weten we nu nog niet, alleen dat het ons inzichten gaat brengen. Waarmee wij verder innoveren en daar profiteren onze klanten dan weer van. Om die reden werken wij nauw samen met kennisinstellingen, partners en met afgestudeerden.

Samen komen we verder

De waarden van Meerlanden

Samenwerken

Veilig
Eerlijk
Respectvol
Dienstverlening
Energiek
Resultaatgericht

SAMEN komen we VERDER. In deze zin staan onze waarden. Iedere medewerker kent ze en samen werken we ermee (en eraan). Veiligheid staat te allen tijde met stip bovenaan. Een uitroepteken erachter, al is dat figuurlijk. Dat is niet voor niets. Afvalinzameling en -verwerking en werken in de openbare ruimte brengen veiligheidsrisico's met zich mee. Als werkgever doen we bij Meerlanden wat we kunnen om die risico's te minimaliseren en een veilige werkomgeving te bieden voor onze mensen. Naast deze fysieke veiligheid moeten medewerkers zich ook veilig kunnen voelen; sociale veiligheid hoort er voor ons nadrukkelijk bij.

Zoals er een CO₂-prestatieladder is (zie pag. 51), is er ook een veiligheidsladder vanuit de overheid. In onze strategie is deze ladder opgenomen om de focus hierop duidelijk zichtbaar te houden. In elk jaarverslag is terug te lezen op welke trede Meerlanden staat.

Circulair inkopen

Grijs is soms heel groen

Als een inwoner een nieuwe mini-container krijgt, is die container eigenlijk al oud. Hij bestaat dan voor 96% uit gerecycled materiaal. Die overige 4% zijn de nieuwe wielen. Wielen zijn zo versleten bij het inleveren van de oude container; die zijn niet nogmaals bruikbaar.

Meerlanden zoekt voor de aankoop van mini-container de samenwerking op met NVRD (Koninklijke Nederlandse Vereniging voor afval- en Reinigingsmanagement), en coöperatieve vereniging Midwaste. De maten en uitvoering van de containers zijn nu uniform, net als het systeem om ze op te pakken en te legen. Zo kan de gezamenlijke voorraad klein(er) gehouden worden en de inkoop voordeliger, omdat die nu gezamenlijk kan.

De kleur van alle mini-container is grijs, dat is de kleuruitkomst van al die gemengde kleuren in recycling. Door gekleurde clips op de container weten gebruikers en medewerkers wat er in de container verzameld wordt.

Recycling begint bij het ontwerp

DUURZAME INZETBAARHEID

Studenten

Zo leren zij en zo leren wij!

Medewerkers die wat langer bij Meerlanden werken, kennen alle ins en outs van het bedrijf, hebben vakkennis, routine en zijn loyaal. Dat waarderen we.

Nieuwe, jonge medewerkers, studenten en trainees kijken fris tegen zaken aan, zijn vaak nieuwsgierig en brengen nieuwe denkwijzen en kennis mee. Dat waarderen we ook. Een combinatie van jonger en ouder, van starters en senior, van doeners en denkers, dat levert innovaties op en dat stimuleren we graag.

Voor universitaire- en hbo-studenten die een scriptie maken, stage willen lopen of een onderzoek willen starten dat Meerlanden raakt, staat de deur wagenwijd open. Zij leren van Meerlanden en wij van hen. Wij werken met studenten bijvoorbeeld aan het innovatieve concept Milieustraat 3.0 (zie pag. 41) en aan een nuttige toepassing voor onze CO₂ uit de groene energiefabriek (zie pag. 27). Voor mensen die moeilijk aan een reguliere baan komen hebben wij ook een plek, in het kader van de sociale arbeidsparticipatie. We doen het samen.

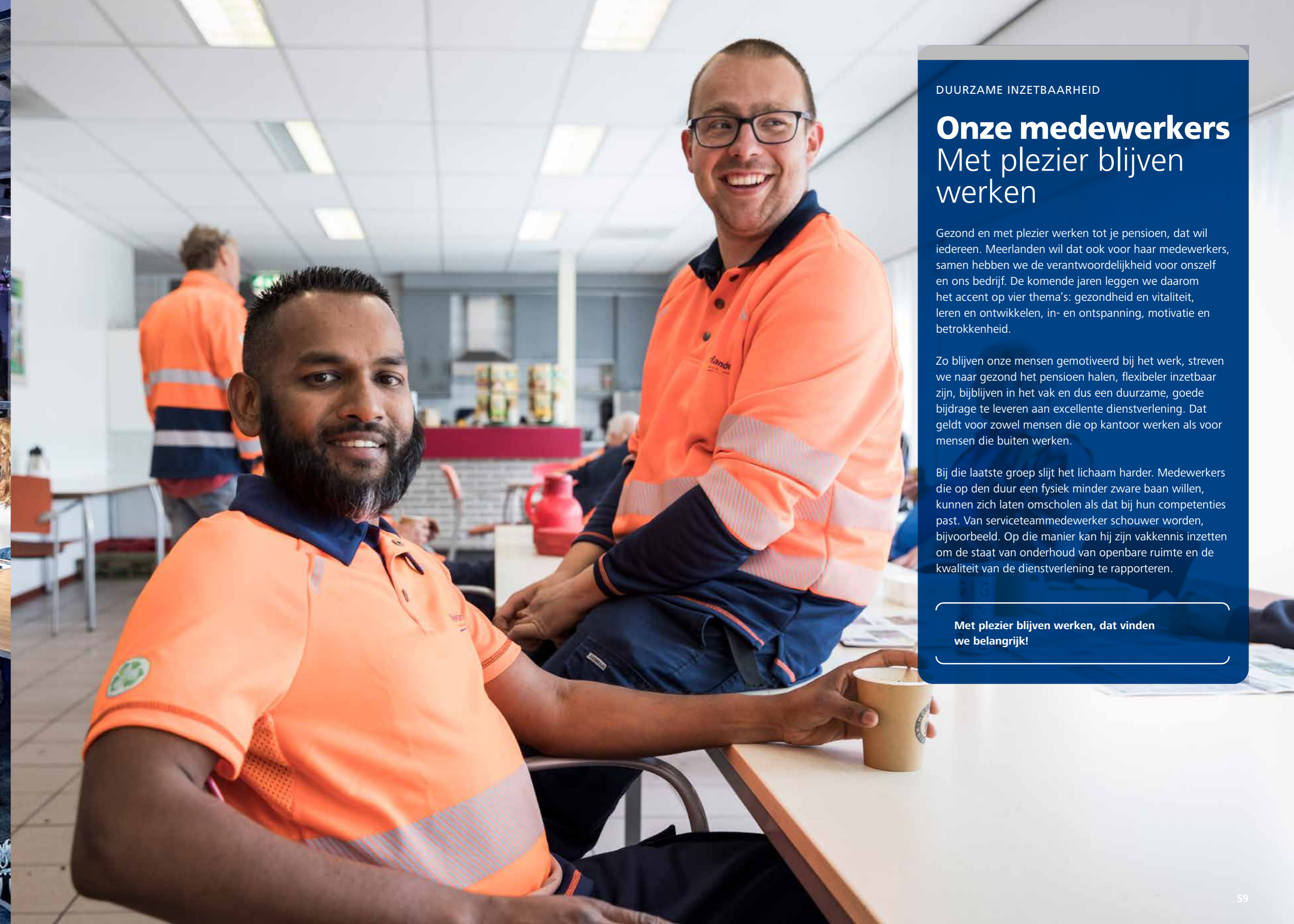
DUURZAME INZETBAARHEID

Meerlanden Masterclass Het informele circuit

Eén keer per jaar zijn de wethouders van onze deelnemende gemeenten welkom in de Meerlanden Masterclass. De Masterclass wordt gegeven over een onderwerp dat actueel is en gerelateerd aan onze bedrijfstak. Tegelijkertijd is het een inspirerende gelegenheid om informeel met elkaar van gedachten te wisselen. Wethouders, projectleiders en andere belanghebbenden in Meerlanden hoeven trouwens nooit op een formele uitnodiging van ons te wachten als zij met ons gedachten willen uitwisselen.

Onze rol is, naast uitvoerend, ook adviserend en we werken er hard aan om te zorgen dat iedereen ons ook daarvoor weet te vinden.

Kennis is er om te delen en mee te inspireren

DUURZAME INZETBAARHEID

Onze medewerkers Met plezier blijven werken

Gezond en met plezier werken tot je pensioen, dat wil iedereen. Meerlanden wil dat ook voor haar medewerkers, samen hebben we de verantwoordelijkheid voor onszelf en ons bedrijf. De komende jaren leggen we daarom het accent op vier thema's: gezondheid en vitaliteit, leren en ontwikkelen, in- en ontspanning, motivatie en betrokkenheid.

Zo blijven onze mensen gemotiveerd bij het werk, streven we naar gezond het pensioen halen, flexibeler inzetbaar zijn, blijven in het vak en dus een duurzame, goede bijdrage te leveren aan excellente dienstverlening. Dat geldt voor zowel mensen die op kantoor werken als voor mensen die buiten werken.

Bij die laatste groep slijt het lichaam harder. Medewerkers die op den duur een fysiek minder zware baan willen, kunnen zich laten omscholen als dat bij hun competenties past. Van serviceteammedewerker schouwer worden, bijvoorbeeld. Op die manier kan hij zijn vak kennis inzetten om de staat van onderhoud van openbare ruimte en de kwaliteit van de dienstverlening te rapporteren.

Met plezier blijven werken, dat vinden we belangrijk!

www.meerlanden.nl
info@meerlanden.nl

